

Czy tak zwane „Jednoznaczne wypowiedzi” są tak jednoznaczne jak nam się wydaje?

Artykuł opublikowany 10 grudnia 2021 w „The Charakter of God” (Charakter Boga)

Autor: Danutasn Brown

Przekład z języka niemieckiego: Mariola Hanzel

Głównym atakiem ludzi przeciwko głębszemu studiowaniu sposobu działania Boga jest to, że niszcymy „wyjątkowość” i „dosłowność” Pisma Świętego. Dla nich werset w rodzaju: *Zgładzę z powierzchni ziemi człowieka...* (1 Moj 6,7) wyraźnie oznaczają, że Bóg w sposób nadprzyrodzony i bezpośredni załżał świat. Dotyczy to również: *Wtedy PAN spuścił deszcz siarki i ognia od PANA z nieba na Sodomę i Gomorę.* (1 Moj 19,24)

Ale są podobne „jednoznaczne stwierdzenia” o działaniu Boga, które sama Biblia reinterpretuje, np:

I PAN powiedział do Mojżesza: Wyślij mężczyzn, aby wyszpiegowali ziemię Kanaan, którą daję synom Izraela. Z każdego pokolenia ich ojców wyślecie po jednym mężczyźnie; tych, którzy są wśród nich wodzami. (4 Moj 13,1-2)

Według badaczy Biblii, którzy opierają się na dosłownej zasadzie interpretacji prostych wypowiedzi, wydaje się, że nie ma innej możliwości niż stwierdzenie, że wysłanie zwiadowców było pomysłem Boga. Ale Mojżesz daje radykalną reinterpretację wydarzeń zapisanych w Piątej Mojżeszowej:

I powiedziałem do was: Przysłiście do góry Amorytów, którą daje nam PAN, nasz Bóg. Oto PAN, twój Bóg, położył przed tobą tę ziemię. Idź i weź ją w posiadanie, jak ci powiedział PAN, Bóg twoich ojców; nie bój się i nie lękaj się. I przysłiście do mnie wszyscy, i tak powiedzieliście: Wyślijmy mężczyzn przed sobą, aby wyszpiegowali nam tę ziemię i zdali nam sprawę o drodze, którą mamy iść, i o miastach, do których

mamy wejść. To mi się spodobało, więc wybrałem spośród was dwunastu mężczyzn, po jednym z każdego pokolenia. (5 Moj 1,20-23).

Tutaj wydaje się, że to był ich pomysł, a nie Boży plan. Ale nigdy nie odniosłoby się takiego wrażenia z pierwotnego nakazu Bożego, gdzie zdaje się mówić bardzo wyraźnie, że to był pomysł Boga.

Teraz czytelnik może się zastanawiać, jak powinniśmy rozwiązać tę sprzeczność. To jest właśnie celem wszystkich tych materiałów, które napisaliśmy na temat charakteru Boga. Próbowaliśmy tę sprzeczność wytłumaczyć.

Jednak celem tego artykułu nie jest wyjaśnienie, a jedynie pokazanie, że to, co na pozór wydaje się dosłowne i jednoznaczne, niekoniecznie takie jest. Bóg chce, abyśmy drążyli głębiej - zwłaszcza gdy bezpośrednio wypowiedzi przeczą objawieniu Boga, które dał On ludzkości w osobie swojego Syna Jezusa Chrystusa.

Oto kolejny przykład:

Wtedy znowu zapłonął gniew PANA przeciw Izraelowi, gdy szatan pobudził Dawida przeciwko nim, mówiąc: Idź, policz Izraela i Judę. (2 Ks. Samuela 24.1)

To jest wystarczająco jasne, prawda? Doskonale widać! Bóg się rozgniewał i kazał Dawidowi policzyć Izraela. Kiedy Dawid to zrobił, Bóg zesłał zarazę, aby ukarać jego pychę. 70 tysięcy umiera. To dziwna historia, ale dla osób urodzonych w tradycji, że Bóg zabija bezpośrednio, nie ma powodu, by ją kwestionować - Bóg może robić, co chce.

Problem pojawia się, gdy historię czytają niechrześcijanie. To był pomysł Boga, więc dlaczego ukarał za to Dawida? Czy oni nie mają dobrego argumentu? Zwłaszcza w świetle takiego wersetu jak ten:

Niech nikt, gdy jest kuszony, nie mówi: Jestem kuszony przez Boga. Bóg bowiem nie może być kuszony do złego ani sam nikogo nie kusi. (List Jakuba 1,13)

Wydaje się, że Bóg kusił Dawida. Co więc należy zrobić? Po prostu żyć z tym dysonansem poznawczym? Zaakceptować, że niektóre historie są zagadką?

Ale Biblia na to nie pozwala. W 1 Kronik 21:1-3 historia ta jest przedstawiona inaczej:

Wtedy szatan powstał przeciwko Izraelowi i pobudził Dawida, aby policzył Izraela. Dawid więc powiedział do Joaba i do przełożonych nad ludem: Idźcie, policzcie Izraela od Beer-Szeby aż do Dan i donieście mi o ich liczbie, abym ją poznał. (1 Kronik 21,1-2)

Teraz mówi z kolei, że to SZATAN podjudził Dawida do spisu Izraela, a nie Bóg! Co mamy z tym zrobić? 1 Księga Kronik została napisana przez Ezdrasza, który żył długo po Samuelu. Czy moglibyśmy winić Ezdrasza za „uduchowienie” jasnej wypowiedzi Samuela „Tak mówi Pan”? Ezdrasz nie tylko ją uduchowił, a nawet odwrócił o 180 stopni.

Innym znanym przykładem jest wielokrotne „zsyłanie” przez Boga złych duchów, aby dręczyły ludzi.

Lecz Duch PANA opuścił Saula i zaczął go trapić zły duch [zesłany] od PANA. (1 Sam.16,14)

Czy Bóg komunikuje się i współpracuje z demonami, aby „trapić” i dręczyć ludzi? Czy Bóg zsyła złe duchy na Saula i prowokuje Dawida do przeprowadzenia spisu ludności Izraela (*aby Izrael został policzony*)?

SDA Biblijny Komentarz podaje:

Pismo Święte przedstawia czasem Boga jako czyniącego coś, czemu wyraźnie nie zapobiega. (SDA BC Vol. 2, s. 531; na temat 1 Sam 16:14)

W tym wersecie mamy kolejny przykład, gdzie mówi się, że Bóg czyni to, czemu nie zapobiega. (SDA BC vol. 2, p710; na temat 1 Sam 16:14) [1]

Jest to zupełnie inna zasada niż proste, dosłowne odczytywanie działań Boga, które wielu stosuje. Zgodnie z hebrajskim zrozumieniem, o Bogu można powiedzieć, że zrobił coś, czemu nie zapobiegł. Tak więc w przypadku liczenia Izraela to szatan skusił Dawida do policzenia ludu, a ponieważ Bóg temu nie zapobiegł, Biblia mówi, że Bóg skusił Dawida do tego.

W związku z tym nasuwa się pytanie: Skąd można wiedzieć, kiedy Bóg działa bezpośrednio, a kiedy to dopuszcza?

Zwróć uwagę na kolejny wersec: Szimei, syn Saula, przeklina i wyśmiewa Dawida za utratę królestwa na rzecz Absaloma. Żołnierz Dawida chce go z tego powodu zabić. Dawid mówi następnie:

*Ale król odpowiedział: Co ja mam z wami, synowie Serui? **Niech przeklina, gdyż PAN mu kazał: Przeklinaj Dawida.** Któż więc może powiedzieć: Czemu tak czynisz? (2 Samuela 16,10)*

Pan kazał Szimei przeklinać Dawida? Naprawdę? Czy kiedy ludzie przeklinają w naszym świecie, to dlatego, że Bóg im kazał? Co Dawid chce przez to powiedzieć? Znany komentator Adam Clarke wyjaśnia to w ten sposób:

Nikt nie może zakładać, że Bóg kiedykolwiek nakazał jednemu człowiekowi przeklinać drugiego, a tym bardziej, że nakazał takiemu niegodziwcowi jak Szimei przeklinać takiego człowieka jak Dawid; ale to jest specyfiką języka hebrajskiego, który nie zawsze odróżnia przyzwolenie od nakazu. Często Pismo Święte przypisuje Bogu to, na co On tylko przyzwala, lub czemu nie zapobiega w ramach swojej opatrności. Dawid jednak uważa to wszystko za dozwolone przez Boga, aby go karcić i upokarzać. (Adam Clarke Komentarz do 2 Samuela 16:10-11)

Jak widzimy, często potrzeba więcej szczegółów, aby naprawdę zrozumieć, co się stało w danej historii. W obu powyższych przykładach uzyskalibyśmy błędne wrażenie, gdybyśmy po prostu przeczytali dosłownie, że Bóg to uczynił.

*Kiedy mówi się, że Bóg zatwardza serca ludzi (Wj 10:20), wydaje ich na pastwę niegodnego usposobienia (Rz 1:28), zsyła im skuteczną moc zwodzenia, aby wierzyli w kłamstwo (2 Tesaloniczan 2:11) - co oznacza, że działa wbrew swojemu charakterowi; kłamstwo i tym podobne są nieskończenie dalekie od znaczenia prawdziwego impulsu w Bogu Wszchemogącym. **To, że wszystkie te czasowniki - zatwardzać, zaślepić, wydawać, zsyłać moc zwodzenia, oszukiwać i tym podobne - mają przez zwykły hebraizm tylko znaczenie dopuszczalne, chociaż brzmiają jako aktywne, jest nie do podważenia.** (Thomas Pierce, I, p23-24 wydanie z 1658 roku cytowane w Jackson, The Providence of God, s 401 [2])*

Ale tu jest istota problemu. Jeśli Biblia jest napisana czasownikami aktywnymi, jeśli Bóg wykonuje czynności, które jednak mogą oznaczać również przyzwolenie, to skąd możemy wiedzieć, czy Bóg coś robi bezpośrednio, czy też przyzwala lub dopuszcza? Skąd możemy to wiedzieć, skoro jest to napisane w ten sam sposób? Jest tylko jedna możliwość - jeśli bezpośrednio działanie byłoby sprzeczne z Jego charakterem.

Nie jest zgodne z Boskim charakterem i Jego porządkiem rozkazywanie złym duchom, aby dręczyły ludzi. Dlatego „*zły duch [zesłany] od Pana go trapił*”, musi oznaczać, że Bóg pozwolił złemu duchowi trapić Saula, ponieważ odepchnął on od siebie Ducha Bożego i dlatego Bóg nie chronił Saula przed złymi duchami.

Aby więc właściwie zrozumieć Słowo Boże, trzeba wiedzieć, kim jest Bóg. Ażeby wiedzieć, kim jest Bóg, trzeba poznać Jego Syna i układać puzzle, kawałek po kawałku poprzez badanie nauk Chrystusa. Charakter Boży jest naturalnie zawsze przez nas źle rozumiany, ze

względu na naszą cielesną wrogość [grzeszność]. Musimy być ostrożni, gdy wydaje nam się, że rozumiemy, jak i dlaczego Bóg działa. Powinniśmy być cierpliwi i powoli składać kawałki do całości, tak jak w przypadku historii o zwiadowcach wysłanych do Kanaanu. Należy wziąć pod uwagę wszystkie istotne informacje.

Czy aby zrozumieć tak wielkie wydarzenia jakim był potop, nie powinniśmy sprawdzić czy są inne miejsca w Biblii, gdzie to wydarzenie jest wyjaśnione bardziej szczegółowo? Oto przykład:

*Czy zwróciłeś uwagę na stare ścieżki, którymi kroczyli niegodziwcy? Oni zostali wykorzeni przed czasem, **powódź zalała ich fundamenty.***

*Mówili Bogu: **Odejdź od nas.** Cóż może im uczynić Wszechmogący? (Hioba 22,15-17)*

Ten werset nadaje inny wymiar temu wydarzeniu. Nie jest po prostu tak, że Bóg jest rozgniewany i w konsekwencji uderza. Tutaj jest to przedstawione, że Bóg jest odsuwany i szanuje wolną wolę człowieka - zupełnie inne wrażenie niż to, które większość otrzymałaby po prostu czytając 6 rozdział z Pierwszej Mojżeszowej.

Na tym właśnie polega studiowanie charakteru Boga. Nie jest to atak na Pismo Święte. Jest to próba lepszego zrozumienia i poznania Boga, co - jak mówi Jezus w Ewangelii Jana 17 - jest kluczem do życia wiecznego. Nie jest to prostą kwestią, ponieważ każda historia w Biblii musi być rozumiana w świetle tego, jak działa Bóg, jak ludzie myślą, że Bóg postępuje; ich kulturowy światopogląd w zakresie sprawiedliwości i miłosierdzia, środowisko, w którym się znaleźli, ile mieli światła itd. Zatem samo stwierdzenie, że Bóg pozwala szatanowi na wykonanie czegoś, nie zawsze jest prawdą.

W różnych książkach i broszurach przedstawiliśmy różne zasady: *Panowanie nad Ziemią**, *Dziwne Dzieło Boże*, *Naturalna Sprawiedliwość i Pojednanie*, *Uderzanie Aniołów* itp. Polecamy je, aby uzyskać więcej informacji.

Piszę to jako apel do tych, którzy uważają, że atakujemy prawdziwość Pisma Świętego. Nie robimy tego! Staramy się po prostu wziąć wszystkie istotne wersety na dany temat, aby uzyskać pełny obraz. Argumenty tych, którzy twierdzą, że atakujemy Pismo Święte, są takie same jak tych, którzy bronią wiecznego królestwa piekielnego. Kiedy próbujemy pokazać, że „ogień wieczny” w Liście Judy może oznaczać coś innego niż powszechne rozumienie, często jesteśmy atakowani przez tych, którzy chcą trzymać się swoich uprzedzeń. Czy może i my jesteśmy winni, że tak robimy? Proszę, nie używajmy pretekstu „jednoznacznych stwierdzeń” dla zaspokojenia naszych hipotez, jak to czynią ci, którzy twierdzą, że ludzie będą „palić się na wieki”. Wzrastajmy w naszym studium biblijnym.

Kończę tym cytatem:

Ci, którzy są zaangażowani w głoszenie poselstwa trzeciego anioła, przeszukują Pismo Święte według tego samego schematu, który przyjął ojciec Miller. W małej książce zatytułowanej „Poglądy na temat prorocstwa i prorocza chronologia”, ojciec Miller podaje następujące proste, ale rozsądne i ważne zasady badania i interpretacji Biblii:

- „1. Każde słowo musi mieć swoje właściwe znaczenie w odniesieniu do tematu przedstawionego w Biblii;***
- 2. Całość Pisma Świętego jest konieczna i może być zrozumiana przez staranne stosowanie i studiowanie;***
- 3. Nic, co zostało objawione w Piśmie Świętym, nie może być, ani nie będzie ukryte przed tymi, którzy proszą z wiarą i bez wahania;***
- 4. Aby zrozumieć naukę, należy zebrać wszystkie teksty na temat, który chce się poznać, a następnie pozwolić, aby każde słowo działało we właściwy sposób; i jeżeli można ustalić jej teorię bez sprzeczności, nie można się mylić;***
- 5. Pismo Święte musi być swoim własnym interpretatorem, gdyż jest regułą samą w sobie. Jeżeli polegam na nauczycielu, który objaśnia mi Pismo Święte, a on miałby domyślać się jego znaczenia, albo chcieć, aby tak było z powodu jego sekciarskiego wierzenia, lub uważać się za***

mądrogo, to jego domysł, pragnienie, wierzenie lub mądrość jest moją regułą, a nie Biblia."

Powyższe stanowi część tych reguł i dobrze zrobimy, jeśli w naszym studiowaniu Biblii weźmiemy pod uwagę przedstawione tam zasady.

(RH 25 listopada 1884, par. 23 - RH 25 listopada 1884, par. 25

[1] Więcej na temat „permissywnego idiomu” w SDA Bible Commentary (w języku angielskim): <https://characterofgod.org/sda-commentary-permissive-idiom/>

[2] Zob. dalsze wyjaśnienia historyków (w języku angielskim): <https://characterofgod.org/i-create-evil/>

*pozycja ta jest już dostępna w języku polskim na stronie maranathamedia.pl i ruchadwentowy.pl